

Gospod Hudournik Franc S. Finžgar

Pripovednik in dramatik **Fran Saleški Finžgar** (Doslovče, 9. februar 1871 - Ljubljana, 2. junij 1962) je poleg zajetnega romana **Pod svobodnim soncem** (1906-1907), ki mu je dal podnaslov "**povest davnih dedov**", napisal kar precej daljših in krajših pripovedi iz kmečkega in meščanskega življenja. Najraje je pripovedoval o kmečkih ljudeh, o njihovih težavah in veselih trenutkih (npr. povesti **Strici, Dekla Ančka, Beli ženin**). Kmečko življenje obravnavajo tudi njegove ljudske igre **Divji lovec, Veriga, Razvalina življenja** idr. Stiske prve svetovne vojne je upovedil v kroniki **Prerokovana: Boji, Prerokbe zore, Kronika gospoda Urbana** idr. Svoje življenjske spomine je strnil v knjigi **Leta mojega popotovanja**. Za mlajši rod je namenil pripovedi: **Študent naj bo, Gospod Hudournik, Makalonca** itd.

Finžgar je bil kajžarski otrok; po osnovnem šolanju v Doslovčah in Radovljici je nadaljeval šolanje na ljubljanski gimnaziji in v ljubljanskem semenišču. Postal je duhovnik in potem služboval v najrazličnejših krajih, največ na Gorenjskem. Nazadnje je bil trnovski župnik. Dolga leta je opravljal tajniške in uredniške posle v Mohorjevi družbi. Izvolili so ga za rednega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

OBNOVA KNJIGE GOSPODA HUDOURNIKA:

Franceta Kališnika kličejo pod drugim imenom Hudournik. Prileten in že siv gospod je. Bilo je poleti, ko ima vsa mladina počitnice in tudi se je odločil, da bo šel v planine in si tam na lepem koticu stesal bajtico. Hudournik je šel v planine in si kmalu stesal bajtico. Naslednji dan je že lahko zakuril v svoji bajtici in mirno prespal noč. Kmalu so minile te počitnice in je mogel pospraviti po bajtici. Kmalu je odšel. Tedaj je prišla stara siva miška in vse preiskala in je takoj šla poklicat svojo miško družino. Našle so toliko dobrot, da kar niso mogle verjeti svojem očem. Med to družino je bila pa najmlajša, ki je bila zelo izbirčna. Hotela je biti vitka. Nekega dne je našla zaklad, skozi luknjico in ni mogla do njega. Nekajkrat je poskusil priti skozi

luknjico a ni šlo. Ko je poskusila tretjič je zdrsnila skozi luknjico. Videla je polno dobrot in jih tudi pojedla. A čez par dni je vsega zmanjkalo in je miška od lakote umrla. Čez nekaj dni je prišel Hudournik svojo kočo. Stara miška je svojim otrokom razložila da se koči približuje nevarnost in zato se naj raje umaknejo. Kmalu sta se tu naselila polha. Hudournik je ponoči spal in zaslišal ropotanje po hiši. Vstal je in nastavljal past. Mirno je prespal noč. Zjutraj je šel pogledat in videl ujeto Lišpavko Storž pa je zbežal. Hudournik je Lišpavko spustil. Kmalu je tod mimo prišla kravja čreda in pastir je dal hudourniku kanglico mleka in jo postavil v shrambo in se odpravil nazaj v mesto. Ker je bila Lipšavka lena in ni si hotela sama poiskati hrane je se splazila v skodelico in ni mogla iz nje zato se je utopila. Storž je tako ostal sam in je odšel nazaj v gozd.

Hudournik je v svoji pisarni čakal zadnje minute, da se bo odpravil v planine. Odbila je zadnja minuta in Hudournik je hitro stekel na kosilo. Pečenke sploh ni pojedel ampak jo je kar sabo v planine vzel. Tekel je da je komaj ujel vlak. V sede se in poleg njega prisede njegova stara sošolka, ki mu ponuja v odkup njenega mešančka. Prosi ga a Hudournik ne ve če bi ga ji odkupil. Hudournik se odloči in ji ga odkupi. Ime mu je bilo lisko in takoj zavoha njegovo pečenko in Hudournik mu jo da. Kmalu je prispela postaja in izstopita. Hodita in hodita in nenadoma se Lisko zapodi v kure in eno zadavi. Lastnica takoj pridrvi na dvorišče in pove, da bo moral kuro plačati. Hudournik jo plača in lastnica mu kuro porine v roke. S kuro se odpravita naprej. Prispeta do Murke in Hudournik pokaže Lisku kje bo spal in jedel. Že naslednji dan sta imela šolo. Lisko je moral priti do vrat in jih odpreti in ko je to pravilno naredil je dobil košček klobase. Hudournik in Lisko sta hodila tudi na sprehode. Našla sta arniko katero sta namočila v alkohol. Blizu Murke je bila ena skala na katero se je hodil greti martinček. Hudournik se je z martinčkom začel bolje ukvarjati, kot z Liskom. A Lisko teka ni maral in je martinčka tako močno zagrabil da je martinček poginil. Hudournik je vprašal Liska, če ja on zadavil martinčka. Lisko ni vedel kaj naj naredi, a Hudournik je prepoznal da ga je on. Spet sta se začela ukvarjati s šolo. Lisko že dolgo ni jedel, a zadišalo mu mleko zato se je odpravil k majerici Maruši. Ker ni bilo nobenega doma si je Lisko kar sam postregel s kosom svinjskega mesa in ričetom. Glavo je potisnil v lonec a iz lonca ni šla. Lisko je kar s skledo na glavi odšel na dvorišče. Prišla je Maruša in Lisko je hotel zbežati, a se je zaletel v drevo. Lonec je

počil in Lisko je sit odšel nazaj. Bilo je že zvečer in sta se odpravila spat. Zjutraj je bila svatba. Prišli so muzikantje in so peli in plesali cel dan. S Hudournikom je plesala Sonja, a Lisko iznenada skoči na Sonjo in jo ugrizne ker ga je prijela za vrat. Hitro polijejo z arniko in vse je bilo v redu da so lahko plesali do večera. Potem sta šla kmalu spat saj sta bila utrujena. A ponoči je spet nekaj hodilo po podstrešju. Bil je polh. Lisko si ga malo od blizu ogledal, a polh se ga je ustrašil in zato ga je ugriznil in zbežal. Ni bilo hudega. Namazala sta z arniko in nazaj sladko zaspala. A Liska je nekaj še mučilo neka mačka. Zgodaj zjutraj je šel do nje in jo hotel napasti, a mačka ga je s kremplji v oko in se takoj vrnil nazaj Spet je prišla v uporabo arnika. Nekaj dni ga je bolelo a je zdržal. Naslednje jutro, ko sta se hotela odpraviti domov prišla na obisk Fani, ki mu prišla narediti dobro kosilo. Vse pripomočke katere ji je dal v roke niso bili čisti. Po poštem kosilu sta se odpravila nazaj v Ljubljano in spotoma nabrala lep šopek. Ko sta prišla iz vlaka je mastni uradnik prijel psa in Hudourniku rekel: Pes mora imeti tukaj nagobčnik in znamko pasme. Hudournik je to kupil in uredil in je dobil Liska nazaj.

HUDOURNIK-vesel človek, ki ga zanimajo planine in pes.
LISKO-zelo živahen, a včasih tudi predrzen.